

Nume/prenume: _____

An/Grupă: _____

Drept civil. Obligații
Barem – 13 septembrie 2019

I. Grile (fiecare grilă valorează 0,35 p.):

1. Promisiunea de vânzare: a)

a) se deosebește de promisiunea de donație, în sensul că, promisiunea de vânzare, care proiectează o vânzare imobiliară, nu este un contract solemn, pe când promisiunea de donație, care pregătește o donație imobiliară, este o convenție solemnă, fiind necesar să fie încheiată printr-un înscris autentic ad validitatem;

b) se deosebește de pactul de opțiune, care pregătește o vânzare imobiliară, în sensul că, în situația promisiunii, promitentul-vânzător nu poate încheia vânzarea finală cu un terț-cumpărător, pe când promitentul din pactul de opțiune poate încheia vânzarea finală cu un terț-cumpărător, pactul de opțiune neindisponibilizând bunul obiect al pactului;

c) se aseamănă cu pactul de preferință, în sensul că, în ambele situații, instanța poate pronunța o hotărâre care ține loc de vânzare finală, în cazul în care proprietarul bunului vizat de promisiune sau, după caz, de pactul de preferință refuză încheierea vânzării;

2. Arvuna penalizatoare: c)

a) se aseamănă cu clauza penală, în sensul că, în ambele situații este combătută neexecutarea contractuală, debitorul pierzând suma de bani indicată de arvună sau, după caz, de clauza penală, în situația în care nu-și execută obligația;

b) este prețul neexecutării contractuale, partea care a dat-o văzându-se în situația de a o pierde, în cazul în care nu-și execută obligația;

c) este prețul revocării unilaterale a contractului, dreptul de dezicere unilaterală putând fi stipulat expres în favoarea ambilor contractanți;

3. Punerea în întârziere: a), c)

a) este, în principiu, o condiție prealabilă a invocării celorlalte remedii;

b) a debitorului nu este necesară, căci are loc de drept, în cazul în care debitorul nu execută o obligație de a plăti o sumă de bani, indiferent dacă obligația a fost asumată în exercițiul activității unei întreprinderi sau dacă obligația pecuniară a debitorului n-are vreo legătură cu exercițiul activității unei întreprinderi;

c) a debitorului nu este necesară, având loc de drept, atunci când debitorul își manifestă în mod neîndoienic față de creditor intenția de a nu executa obligația;

4. Îmbogățirea fără justă cauză: b), c)

a) îi permite însărăcitului să obțină restituirea totală a însărăcirii sale, indiferent dacă îmbogățirea celuilalt este inferioară, egală sau superioară însărăcirii;

b) nu poate fi invocată în detrimentul răspunderii delictuale pentru fapta proprie, deoarece persoana care este simultan însărăcită și victimă a delictului nu are posibilitatea să opteze între îmbogățirea fără justă cauză și răspunderea delictuală;

c) este prezentă atunci când o persoană, fără să știe, lucrează în interesul altuia, în această ipoteză fiind exclusă gestiunea de afaceri;

5. Remiterea de datorie: a), b), c)

a) poate fi expresă sau tacită, totală ori parțială, dar, în principiu, va avea caracter gratuit, fiind o donație indirectă;

- b) este totală, afară de cazul în care se stipulează că este parțială;
- c) poate fi o donație indirectă, astfel încât nu este necesar să îmbrace forma înscrisului autentic ad validitatem;

6. Plata: b), c)

- a) unei obligații pecuniare este portabilă, această regulă fiind imperativă, astfel încât părțile nu pot stabili ca plata îndatoririi pecuniare să fie cherabilă;
- b) poate fi dovedită prin orice mijloc de probă, la fel ca remiterea de datorie, dar nu duce la stingerea automată a unei ipotece imobiliare, înscrisă în C.F., aceasta realizându-se prin radierea din C.F.;
- c) de regulă, trebuie să intervină întâi din partea contractantului a cărui obligație necesită o anumită perioadă de timp pentru a fi executată, astfel încât acesta nu poate invoca excepția de neexecutare, dacă cealaltă parte nu plătește;

7. Rezoluțiunea: a), b), c)

- a) nu duce la desființarea unei clauze compromisorii sau penale, inserate în contractul rezolvit, și poate fi cumulată cu răspunderea contractuală, dar nu și cu executarea în natură;
- b) poate fi obținută de către creditorul care a primit arvuna confirmatorie, acestuia fiindu-i cu puțință să păstreze și respectiva arvună;
- c) convențională, bazată pe un pact comisoriu, presupune că acel pact comisoriu prevede expres obligațiile a căror neexecutare atrage rezoluțiunea, nefiind acceptabil ca îndatoririle a căror neîndeplinire generează rezoluțiunea să rezulte tacit din pactul comisoriu;

8. Stipulația pentru altul: c)

- a) poate fi revocată înainte ca acceptarea beneficiarului să ajungă la stipulant sau după ce acceptarea a ajuns la promitent;
- b) poate fi acceptată de beneficiar după decesul stipulantului, dar nu și după decesul promitentului, căci, dacă moare promitentul, terțul beneficiar nu mai are de la cine să obțină prestația stabilită în favoarea sa, această prestație putând fi cerută numai de la promitent;
- c) presupune că beneficiarul este determinat sau determinabil în clipa încheierii sale, nefiind acceptabil ca, în momentul nașterii stipulației, beneficiarul să fie nedeterminat;

9. Solidaritatea pasivă: niciun răspuns

- a) la care se renunță în privința unui codebitor, stinge porțiunea din obligație ce îi revenea codebitorului beneficiar al renunțării la solidaritate, ceea ce o aseamănă cu remiterea de datorie intervenită în privința unui codebitor;
- b) de regulă, se prezumă în cazul unei obligații pecuniare asumate de codebitori aflați în exercițiul activității unei întreprinderi și în ipoteza unor codebitori care nu se află în exercițiul activității unei întreprinderi;
- c) îi permite codebitorului care plătește în totalitate să se subroge în locul creditorului și să pretindă de la oricare codebitor neplătitor întreaga obligație, exact cum putea să procedeze creditorul plătit;

10. Ipoteca imobiliară: a), b)

- a) se menține în totalitate asupra bunului grevat, chiar dacă creditorul acceptă o executare parțială a obligației garantate, acest efect fiind dictat de indivizibilitatea ipotecii;
- b) în ciuda caracterului accesoriu, poate fi transferată separat de creanța garantată;
- c) poate avea ca obiect numai un bun prezent, nu și un imobil viitor, dar poate fi constituită de un terț, nu numai de debitorul obligației garantate;

11. Clauzele privitoare la răspunderea contractuală: c)

- a) pot limita despăgubirea, în cazul unui prejudiciu patrimonial, cauzat de o neexecutare contractuală, ce are la bază o culpă gravă, dar nu pot exclude în totalitate despăgubirea în cazul neexecutării contractuale bazate pe intenție;

b) niciodată nu pot diminua răspunderea, dacă prejudiciul este unul nepatrimonial, constând într-o atingere adusă integrității fizice;

c) sunt valabile, dacă exclud răspunderea pentru prejudicii patrimoniale, iar neexecutarea este una imprudentă sau neglijentă;

12. Cesiunea de creanță: a)

a) ca regulă, este un contract consensual între cedent și cesionar, dar, în cazul creanțelor încorporate în titluri la purtător, este un contract real;

b) îi permite debitorului cedat să-i plătească cedentului sau cesionarului, anterior realizării opozabilității prin comunicare sau acceptare;

c) nu permite ca cedentul, fără acordul debitorului constituitor, să-i predea cesionarului bunul vizat de un drept de gaj, dar dacă debitorul constituitor al gajului se opune, instanța poate decide ca bunul să-i fie înmănat cesionarului;

13. Preluarea de datorie: a), c)

a) tot timpul este un contract, însă creditorul nu este întotdeauna parte în convenția de preluare a datoriei, această convenție putând fi un acord între debitorul inițial și noul debitor;

b) transferă datoria unui nou debitor și, deoarece n-are loc stingerea vreunei obligații vechi, fideiusiunea ce garantează obligația transmisă se va menține, chiar dacă fideiusorul nu a consimțit la preluarea de datorie;

c) principal, presupune că vechiul debitor este liberat;

14. În caz de simulație: b), c)

a) într-un conflict între creditorii dobânditorului aparent și creditorii înstrăinătorului aparent, vor avea câștig de cauză cei dintâi, dacă creanța lor este anterioară actului secret;

b) dispozițiile sale nu se aplică actelor juridice nepatrimoniale, dar se aplică actelor juridice unilaterale destinate unei persoane determinate, simulate prin acordul dintre autorul actului și destinatarul său;

c) nu este necesar ca o donație deghizată în vânzare să îmbrace forma autentică ad validitatem, iar, în această situație, este prezentă o deghizare totală;

15. Plata nedatorată: a)

a) este prezentă, atunci când o obligație este executată după împlinirea unui termen de decădere, dar este absentă, atunci când o obligație este executată după împlinirea unui termen de prescripție extinctivă;

b) îi permite solvens-ului să ceară restituirea de la debitorul veritabil sau de la accipiens-ul care a primit plata cu bună-credință și a lăsat să se împlinescă termenul de prescripție extinctivă;

c) permite restituirea a ceea ce s-a plătit înainte de realizarea unei condiții suspensive sau rezolutorii;

16. Excepția de neexecutare a contractului: a), c)

a) poate fi invocată împotriva unui vânzător și nu poate fi utilizată împotriva unui donator, atunci când vânzătorul sau donatorul refuză executarea obligației de predare a bunului vizat de vânzare sau de donație;

b) poate fi utilizată chiar și în cazul în care neexecutarea este de mică însemnătate;

c) poate fi urmată de rezoluțiune sau de răspunderea contractuală, dar și de executarea în natură;

17. Răspunderea delictuală: b), c)

a) nu este prezentă, atunci când o persoană, aflată în stare de necesitate, distruge bunul altuia pentru a-și salva propriul lucru, în acest caz aplicându-se regulile gestiunii de afaceri;

b) generează o obligație de reparare a pagubei afectată de o solidaritate pasivă legală, atunci când prejudiciul este cauzat de mai multe persoane, care acționează împreună;

c) nu permite acordarea de daune-interese, în cazul unui prejudiciu prin ricoșeu, constând în dureri psihice, care o afectează pe soția, care își vede, cum zace pe patul de spital, soțul grav rănit;

18. Acțiunea directă: a)

- a) este un mecanism care îi permite un terț față de un contract să se îndrepte împotriva unui contractant, dar niciodată nu poate fi utilizată de un partener contractual împotriva celuilalt contractant;
- b) într-un grup contractual, format dintr-o antrepriză și o sub-antrepriză, îi aparține beneficiarului din antrepriză, care se poate îndrepta împotriva sub-antreprenorului, pentru a-l forța să execute sub-antrepriza, deși beneficiarul este terț față de sub-antrepriză;
- c) într-un grup contractual, format dintr-o locațiune și o sublocațiune, îi aparține locatorului, care se poate îndrepta împotriva sublocatarului până la concurența chiriei pe care locatarul i-o datorează locatorului, chiar dacă această chirie este superioară celei pe care sublocatarul i-o datorează locatarului;

19. Clauzele standard: a)

- a) aflate în conflict cu clauzele negociate nu vor fi preferate celor din urmă;
- b) sunt neuzuale, atunci când prevăd, în detrimentul celui care le propune, limitarea răspunderii sau când prevăd, în detrimentul celeilalte părți, decăderea din drepturi;
- c) nu sunt incluse în contract, însă convenția face trimitere la ele;

20. Termenul de acceptare: b)

- a) a unei oferte curge din momentul în care oferta ajunge la destinatarul acceptării și este unul rezonabil, atunci când oferta îi este adresată unui absent și nu este însoțită de un termen stabilit de ofertant;
- b) a unei oferte, adresate unui prezent, se impune stabilit de ofertant, în caz contrar, oferta trebuind acceptată de îndată;
- c) rezonabil, în cazul unei oferte adresate unui absent, presupune că oferta va fi menținută pe întreaga durată a aceluși termen, iar revocarea ofertei, anterior împlinirii termenului, va atrage răspunderea contractuală a ofertantului;

II. Speța (2 p.):

A este pilot de elicopter. Aparatul de zbor îi aparținea lui B, angajatorul lui A. La un moment dat, B îi ordonă lui A să efectueze un transport aerian din Cluj-Napoca până în Bistrița. În timpul zborului, are loc un scurtcircuit la elicea elicopterului. Aparatul se prăbușește peste casa lui C. Imobilul este distrus în totalitate.

C introduce acțiuni în răspundere delictuală împotriva lui A și B. Contra lui A, este invocată răspunderea delictuală pentru lucruri. C susține că A era paznicul juridic al lucrului și răspunde pentru paguba cauzată de acesta. A se opune. El indică faptul că scurtcircuitul e o forță majoră, care înlătură răspunderea pentru lucruri. Totodată, în cazul lui B, C se prevalează de răspunderea comitentului pentru prepus. B, la rândul său, se opune. El evidențiază că nu era prezentă culpa prepusului său A, iar această vinovăție este una dintre condițiile răspunderii comitentului pentru prepus.

Argumentat, analizați următoarele aspecte: 1) dacă scurtcircuitul este o forță majoră; 2) dacă poate fi angajată răspunderea delictuală pentru lucruri; 3) în situația unui răspuns afirmativ la punctul 2), cine este persoana răspunzătoare pentru elicopter; 4) dacă B răspunde pentru fapta lui A, admițând că este absentă culpa celui din urmă.

Barem: 1) Scurtcircuitul nu este o ipoteză de forță majoră. Un eveniment are calitatea de forță majoră, dacă, *inter alia*, se caracterizează prin exterioritate [art. 1351 alin. (2)]. Scurtcircuitul este un eveniment intern, nu unul extern.

2) Răspunderea delictuală pentru lucruri se poate angaja. Ea este înlăturată de forță majoră, fapta victimei sau fapta terțului (art. 1380). Niciunul dintre cele trei aspecte nu poate fi observat în speță.

3) Persoana răspunzătoare pentru elicopter este B, i.e., angajatorul cărui îi aparține paza juridică. A, angajatul, este doar un paznic material și nu răspunde pentru "fapta" lucrului.

4) Presupunând că lipsește culpa lui A, răspunderea comitentului B își va face apariția. Culpa prepusului nu are nicio relevanță, în relația dintre victima C și comitentul B. Vinovăția prepusului nu este o condiție a răspunderii comitentului față de victimă.